

ပဒိုင်းလိတ်လဲၤစွၢ်လီတားအဖွါ

လိတ်ရဲၤ (၂)

ဗွဲဗွဲအာလောက (ဓမ္မာစရိယ)

ကျောင်းတံခံး - ဝိန်းဟိုပိုး

တဲး

မာဂ်လား ဗိုတိုင်

လိတ်စောင်း

နိန်း ၁၃၄၆ - ဗား၊ ဝါးခေါင်းဆန်း (၁) နီ

သားသနား ၂၅၂၈၊ ခရာဇ် ၁၉၈၄။

ဘုဒ္ဓ အာလောက (ဓမ္မစရိယ)

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သံဃသမ္ဗုတိလ၊ ခမ်းနယ်ငွန်းဆောင်၊

ဆရာတော၊

ကျောင်းတုံခံ - ဝိနိဟိုပုံ၊

တံး

မင်္ဂလာဗိုတိုင်

လိတ်စောင်

မင်္ဂလာဒုံတိုင်း

ယဉ်းခဲးဘားသာ၊ သွဉ်ခဏ်းတာ၊

မင်္ဂလာဒုံတိုင်း

လိတ်စောင်းယို

ကောတဲမ်း တွမ်း သွဉ်နယ်ဖေး ပုဂ္ဂိုလ်းနောင်၊

ဘဒ္ဒန္တ အာလောက (ဓမ္မစရိယ)

ကျောင်းတုံခံ - ဝိနိဟိပုံ။

ကောတောင်ပြန်၊ လျောက်လောင်း -

မွေးဆရာတေးတန် ဩဝါဒခံ၊

ပအိုဝ်းလိတ်လှိုင်စွမ်းလီတာ၊ အစွိုး

ဝိနိနယ်တောင်းကီ။

လိတ်ရဲဉ်း (၂)

နိန်း ၁၃၄၅-ဗား၊ ဒွဉ်ဟားလာဆန်၊ (၁၂) နီ၊

တဲမ်းထွ။

မာတိကာ၊ ကတုန်းစဉ်း

စဉ်း	အကျောင်းခရာ	လိတ်မဲ့ငါ
၁။	ငေါင်းတဲးအွဉ်ရီး ၅။
၂။	မင်္ဂလာ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ၆။
၃။	ငေါင်းခီးယော်အံးဖြား မင်္ဂလာ၊ ၈။
၄။	မင်္ဂလာ၊ နိဒါန်း၊ ပါဠိ - ပအိုဝ်း ၁၀။
၅။	လူ၊ ပိုနတ်သာ၊ တောင်ပြန်းချက် ၁၁။
၆။	ပထမဂါးထား၊ မင်္ဂလာ၊ ၃ ပါး ၁၂။
၇။	လို၊ မွိုက်လက္ခဏာ၊ ၃ ပါး ၁၂။
၈။	သူ၊ တော၊ ကောင်၊ လက္ခဏာ၊ ၃ ပါး ၁၂။
၉။	ပူး၊ ဇေးထွိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၁၁ ပါး ၁၂။
၁၀။	ထား၊ ပူး၊ ဇေး၊ ၂ မျိုး ၁၃။
၁၁။	ဝါးကီး တဖူးဝေး ခရာ၊ (သတ္တိဂုဗ္ဗဇာတ်) ၁၃။
၁၂။	ဒုတိယဂါးထား၊ မင်္ဂလာ၊ ၃ ပါး ၁၆။
၁၃။	တတိယဂါးထား၊ မင်္ဂလာ၊ ၃ ပါး ၁၈။
၁၄။	ငေါင်းအံးငါးသာ၊ ၄ မျိုး ၁၉။
၁၅။	ငေါင်းကျံးမီးဒေါ၊ ဆော့ဝင်နား ၁၉။
၁၆။	ငေါင်းအံးငါးသာ၊ ဝင်၊ မျဉ်နား ၂၀။
၁၇။	စတုတ္ထဂါးထား၊ မင်္ဂလာ၊ ၄ ပါး ၂၁။
၁၈။	မဟာနေ သဋ္ဌေပိုဒ်ခရာ၊	
	(သဋ္ဌေတန် တမာဝါ၊ ရက်ပိုဒ်တောင်းခရာ) ၂၃။

၁၉။ အနာထပိဏ်သဋ္ဌေ ရက်ပိုဒါးငါးခရာ ၂၄။
၂၀။ သင်္ဂဟ ၄ ပါ ၂၅။
၂၁။ ပဉ္စမဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၄ ပါ ၂၆။
၂၂။ ဆဋ္ဌဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၃ ပါ ၂၆။
၂၃။ အာရတီ; တွမ်း ဝိရတီ; ကွားဝင်ပုံး ၂၈။
၂၄။ သတ္တမဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၅ ပါ ၂၈။
၂၅။ ကရိုးသေးထွိုက်ပုဂ္ဂိုလ်; ၇ မျိုး ၃၀။
၂၆။ အဋ္ဌမဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၄ ပါ ၃၀။
၂၇။ နဝမဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၄ ပါ ၃၁။
၂၈။ တပ အကျင် တွမ်း ကထွားမှတ်ကျင်ပုံး ၃၂။
၂၉။ အရိယ သစ္စာ; ၄ ပါ ၃၃။
၃၀။ ဒသမဂါးထာ; မင်္ဂလာ; ၄ ပါ ၃၄။
၃၁။ လောကခမ်းတရာ ၈ ပါ ၃၅။
၃၂။ ဖေရန်; ၄ မျိုး ၃၅။
၃၃။ နိဂုံးဂါးထာ; တွမ်း ကဗျာ ၃၆။
၃၄။ သိုပ်ပုတ်ဆိုင် ၃၆။
၃၅။ ငေါင်းရီလွှဲခန့် ၃၇။
၃၆။ မင်္ဂလာ; တောင်သေးခရာ; ကဏ္ဍ ၃၉။
၃၇။ ဩကာသ ပအိုဝ်း ၄၄။
၃၈။ ငေါင်းကွီ သဉ်သီးလ ၅ ပါ ၄၅။
၃၉။ သီလ ၅ ပါ မေးပအိုဝ်း ၄၆။

ငေါင်းတယ်အွဉ်ရီး

လိုမျိုးတိုင်း၊ လိုမျိုးတိုင်း၊ ဘားသားတိုင်း၊ ဘားသား
တိုင်း၊ဖုံးယို ဖေးနေးကယဉ်းငဲအီတာ၊ အားကျိုးနားထ ကရိုးတရာ၊
ယို အောင်းဟးလွဉ်းလွဉ်းနောင်၊သွ။

ကွပ်ပွိုးနဲင်းနောင်၊မ၊ တယ်နီနီ ၁၃၄၄-ဟး၊ ဒုတိယ
ဝါးဆိုးဆန်း (၁၃) နီ၊ ဗွောင်လွေ၊ဖေးခန်း -
“ထွာနွောင်၊ဆရာ၊ လိတ်ပအိုဝ်းသွဉ်တန်၊ အမဲ့င် (၁) တာ”တဲင်
အောင်းနောင်၊မ၊ငါ ဗ၊တိုင်းလွဉ် နီနီ ၁၃၄၅ - ဟးနောင်၊ ဗွောင်
ဖြယ်တောလွေ၊ယင်း “ ထွာနွောင်၊ဆရာ၊ လိတ်ပအိုဝ်းသွဉ်တန်၊ ”
တော့၊ ၁၃၄၄ ဟးတွမ်း၊ ၁၃၄၅ ဟး နီနီနီအတားနောင်၊ ဩဝါဒါ
စရိယ ဗွေဆရာတောတန် ဖုံးတွမ်း၊ ဝိနီနယ်၊ ပအိုဝ်းလိတ်လဲင်၊
စွမ်းလီတာအစွိုးနပ်၊ အွဉ်းတီးပုထန်၊လွေ၊ဖေးခန်း -

(၁) လိတ်မွူးနီစောင်း

(၂) သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ် နောင်၊ထွ။

နီနီ ၁၃၄၆-ဟး၊ ယံသွဉ်သိုပ်လွေ၊နွောင်၊ထင်းအတား
နေးထူးနားခံလွေ၊ယင်း ဩဝါဒါစရိယ ဗွေဆရာတော တန်သီး
ငေါင်းဝွါဩဝါဒတဲင် ဝိနီနယ်၊ လိတ်လဲင်၊စွမ်းလီတာအစွိုး၊ အွဉ်းတီး
ပုထန်၊လွေ၊ “ဘားသားယဉ်းငဲတာ၊ မင်္ဂလာ ၃၈- ပါ၊” နောင်၊
ထွ။

ယဉ်းခဲရေးဘားသား မင်္ဂလာ (၃၈) ပါ၊ ဖေးနေး ကထွာ
 နှောင်၊ လိတ်စောင်းတွမ်း ဆရာအွဉ်းနယ် သွဉ်းတန်း၊ နယ်၊ နောင်၊
 ဝိန်းနယ်၊ တောင်းကီ၊ ပအိုဝ်းလိတ်လဲင်၊ စွမ်းလီတာ၊ အစွိုးယို
 လျောက်လောင်းတောင်းပြန်းထင်းခန်း -

ဗွေဆရာတော့ “ ဘဒ္ဒန္တ အာလောက (ဓမ္မစရိယ)
 ကျောင်းတုံခံ၊ ဝိန်းဟိုပုံ ” တင် ဝွေဗွေလဲ နေးတွမ်းသ၊ ရင်၊
 စေးတနား တယ်၊ ၁၃၄၅-ဟား၊ ဒေဉ်ဟားဆန်း (၂) နီ၊ ဗ၊ တွိုးလွေ၊
 ဒေဉ်ဟားဆန်း (၈) နီ၊ နောင်၊ ဗွေသွဉ်လွေ၊ ဖေးခန်းသွေ။

မင်္ဂလာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

မင်္ဂလာတရာ၊ ယိုလူ၊ လို၊ သီး ကကျုံးစယ်လွဒါးနောင်၊
 ညဆွာ၊ စွဉ်း (၁၂) နိန်းလဲ တသေထွေ၊ နှောင်၊ တောင်းနောင်၊ မ၊
 နီဗွေဘုရာ၊ ဟော်၊ သေ၊ ခါ၊ ဟားသွေ။

မင်္ဂလာအတ္ထုပ္ပတ္တိနောင်၊ အိုး-နီဗွေဘုရာ၊ တခဲင်း
 ဟော်၊ ကျာ၊ တောင်းဒွါး မင်္ဂလာအခါတွင်၊ လောကကိုယို မင်္ဂလာ
 ပျဿနားဖုံးနောင်၊ ပေါးပေါက်လွဉ်သွေ။

လောကကိုယို ဟွိုန်ဟပ်ခရာဖုံးလဲသင်၊ အားရုံးအမျိုး
 မျိုးဖုံးလဲသင်၊ ယဟန်းသားနောင်၊ ကထီးတွမ်း မဲ့အားရုံး အမျိုး
 မျိုးဖုံးယိုနပ်၊ ဟဲ့၊ ရိုးလွ မင်္ဂလာဖုံး၊ ယဟန်းသားခါ ကဟွိုန်

ဟားတွမ်းနား၊ ကနွံတရုဟားတွမ်းနေးဖူ၊ ကခွေါင်းရွဟားတွမ်းနမ်း
စားယိုဖုံးလဲ ဟဲ့ရီလွ မင်္ဂလာသွ။

ထားယူးနဲင်းယိုဖုံးနောင်၊ တဖြာတွမ်းတဖြာ၊ တလက်ခံး
လွတောင်းဝင်လဲတရား၊ တဖြာဖေးနေး ကသေနား ဒေါဟော်၊
နောင်တောင်း နောင်လဲတမျိုတင် ငေါင်းထိန်ညင်၊ ပုဿနားဖုံးယို
တသွတ်၊ခွိုးနောင်တောင်းသွ။

မင်္ဂလာ ပုဿနားယို လိုလွမ်းတကားတောင်း၊ လူသီး
ဖုံးလဲ အောင်းတရိန်လွဒုား ကဉ်စားဒုားဝင်တွေ့၊ လူသီးဖုံးယိုလဲ
အယူးအောင်းတရိ၊ကဝင်၊ သွံစိုးနောင်သွ။ နောင်မ၊ ပုဿနား
ယို ညဆွာစွဉ်း (၁၂)နိန်းတဲ တသျှင်လျင်၊နောင်တောင်းနောင်မ၊
အောင်းထွာစွစွဒုား ပုဿနားသွ။ (၁၂) နိန်း ကထင်းလွ၊
မင်္ဂလာပုဿနားယို လူတာဝတီသားခမ်းနောင်၊ အဖြေမဲဉ်း
ယံကပေါးတင် လောင်းဟိုန်တောင်ပြန်းခန်း သီကျာထူး၊ သီကျာ
ယိုလဲ ဖေးတားဂွန်းခန်း လူပိုနတ်သာ၊ တဖြာတွေ့၊ သီကျာတွမ်း
လူဖုံးနောင်၊ ယံနားဟား မင်္ဂလာတရာယို တွိုးလွဉ်ခန်း နီဗွေးဘုရား
အထူး၊ သီကျာ ကဖေးတားဂွန်းဒါးအတွိုင်၊ လူပိုနတ်သာတဖြာ၊
ထင်းလျောက်လောင်း နီဗွေးဘုရားတင် နီဗွေးဘုရားလဲ ဟော်လွေ၊
ဖေးခန်း မင်္ဂလာ တရာ ၃၈- ပါ၊ နဲင်းဆင်ယိုအတွိုင်သွ။

မင်္ဂလာသုတ်

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

ငေါင်းစီးယော်၊အံ့ဖြာ၊ မင်္ဂလာ၊ ပထမဂါးထား၊ ပါဠိ

- (က) ယံ မင်္ဂလံ ဒွါဒသဟိ၊ စိန္တယိသု သဒေဝကာ ။
သောတ္တာနံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ အဋ္ဌတိသ္မာ မင်္ဂလံ ။

ဒုတိယ ဂါးထား

- (ခ) ဒေသိတံ ဒေဝဒေဝေန၊ သဗ္ဗပါပ ဝိနာသနံ ။
သဗ္ဗလောက ဟိတတ္ထာယ၊ မင်္ဂလံ တံ ဘဏာမဟေ ။

ငေါင်းစီးယော်၊ အံ့ဖြာ၊ မင်္ဂလာ၊ ပထမကဗျာ

- (က) လူ၊တွင်းလိုသီး - ချုံသားအီဗား
မင်္ဂလာစီ - သွံဆီသွစ်၊ပါ၊
တဆီနီနီနီ - အချိန်းညဆွာ၊
ကျုံးစည်းမွေး - ယူးစွေးမလ၊ဗား ။

ဒုတိယကဗျာ

- (ခ) လို၊သီးလူ၊သီး - စီပွာ၊အီတား
နီဗွေးဘုရာ၊ - ကဟော်၊ကျာ၊ဒါး
မင်္ဂလာယို - မူးခိုသီးခါ
ရွှစ်လဲင်းလောင်၊ - သူးတေားကောင်၊သီးယာ ။

အဓိပ္ပါယ်

(က) လူ့လိုသီးနှောင်၊ စီးပွားချဲ့သားကလေးအိဒါး မင်္ဂလာ
တရား သွံဆီသွစ်ပါယို တဆီနီနီနီနီနီနီ ကျုံးစယ်
ယူးလွဝင်၊ဖုံးသွ။ ကျုံးစယ်ယူးစွဉ်းလွဲ တခသနွောင်တောင်းဒျား
ရင်သွ။

(ခ) ခွိုင်းကား သတ္တဝါးသီး စီးပွားအိအကျိုတား ခွိုင်းကား
တဟင်တောင်းမျိုး ကမာထိုမားဒါး မင်္ဂလာ တရားယို နီဗွေးဘုရား
ဟော်ကျာဖေးလဲဉ်းသွ။ ကရိုးဒါး မင်္ဂလာတရား သွံဆီသွစ်ပါ
ယို ဟိုးသူးတောင်းကောင်သီးဖုံးဟွေး နီအီးရွစ်လွသွ။

မင်္ဂလာ အဓိပ္ပါယ်

ခွိုင်းကားတဟောင်တောင်းမျိုး ကွပ်ပွိုးပယ်ထိုးဟားဒါးတင်
ဟဲ့ဟား “ မင်္ဂလာ ” သွ။

(တစိုး)

လောကီး လောကုတ္တရား ချဲ့သားနီပါ ကဖေးနွောင်ဒါး
တရားယို ဟဲ့ဟား “ မင်္ဂလာ ” သွ။

မင်္ဂလာဒုံဒီဒီနီ၊ ပါဠိ

(ဂ) ဧဝံ မေ သုတံ၊ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ
 ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။
 အထခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တယ ရတ္ထိယာ
 အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေန
 ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ
 ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ကေမန္တံ ဌိတာခေါ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ
 ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ။

(ဂ) ဩဗွေ၊ ဩဗွေ၊ ထေရကထွာဒါး မဟာကဿပ သိဿ
 တပဲ့၊ ဟဲ့ဗန်ရိုးဗား အနန္တနွားခွေသွဉ်းနောင်၊ ဗွေမျတ်
 ဘုရား ဆင်္ဂါသောင်ဒွါ ဟွိုန်ဖိုဖူးဗား နှဲင်းယိုသွ။
 အွိုးတလဲင်းတင်ခါ ဗွေဘုရားနပ်၊ သာဝတ္ထိခမ်း အနား
 ထပ်ဏ်းသဌေ၊ ကဆိုးလူးဒါး ကျောင်ဇေတဝန်းကို သတင်း
 သွံ၊အုံသော့ထွဏ္ဍဗွေဩ။ ကရိုးဒါး အလဲင်းနောင်၊ လူပိုတဖြာ
 မွူးကွိုးနားတိန်းတိန်း အချိန်းနောင်တင် ကျောင်ဇေတဝန်း
 တဖြိုးလွမ်းကိုယို အွဉ်းတင်းလေ လင်းလို့စွဉ်း အရောင်းသွဏ္ဍဗွေ
 ဩ။ အပစ်သူပါ၊ ကလွစ်ရာဒါး နေ့ရားခင်းလမ်းကို အုံထိုင်းတ
 နှောင်းထွူတင် ကရိုးဒါး လူပိုနတ်သာနောင်၊ နေ့တွမ်းပါဠိဂါးထား
 လောင်းထင်းခန်း ဗွေဘုရားထွဏ္ဍဗွေဩ။

[**တောင်၊သေ** - (ဇေတဝန်) ဇေတ-အလ ဇေတမင်္ဂလာ၊
ဝန် - အလ၊ ဥယျာဉ်ခြံ။ ဇေတားဝန်ကျောင်း တန်းဖို၊ ရွှင်
(၅၄) ကုဋေ။]

လူ့ပိုနတ်သာ၊ တောင်ပြန်းဂါးထားပါဠိ

(ဃ) ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စ၊ မင်္ဂလာနိ အစိန္တယံ ။
အာကင်္ခမာနာ သောတ္တာနံ၊ ဗြူဟိ မင်္ဂလမုတ္တမံ ။

လူ့ပိုနတ်သာ၊ တောင်ပြန်းတရာ၊ ကဗျာ

(ဃ) လူ့အာလိုအာ - ယံထွာချဲ့သား
သွံဆီသွစ်ပါး - အပျာအောင်းဒါး
မင်္ဂလာယို - ဗွန်ထိုဘုရား
ဟော်ကျာသြ - ချိန်းနော တွိုးလဲဦးဒျား ။

ပထမ ဂါးထား

၁။ အသေဝနာစ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ ။
ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ ။

ပထမ ကဗျာ

၁။ လိုရွှင်လိုရွှက် - ကွိုက်ရွှန်းမားမား
ပညားအောင်းလို - ဟောင်ရိုးကွိုက်ဟား
ပူးဇေးထွိုက်သင် - ပူးဇေးလင်ဟား
သွံပါးပွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလာ ။

ပထမ (ဂါးထား ကဗျာ) မင်္ဂလာ ၃-ပါး

- ၁။ မီးအုံထွေတောင်းလို၊ မွိုက် မီးကျိုက်၊ တောင်းလို၊ ရှိုင်းနပ်၊
ထွာ “ အသေဝနာ စ ဗာလာနံ ” မင်္ဂလာသွ။
- ၂။ မီးအုံကျိုက်၊ သူတော့ကောင်း၊ မီးပေါင်းဖေါးပညားရှိနပ်၊
ထွာ “ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ ” မင်္ဂလာသွ။
- ၃။ ဘုရား တရား သင်္ဃာ ဆရာ မွိုးဖါသီးယို မီးပူဖောင်းနပ်၊
ထွာ “ ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ ” မင်္ဂလာသွ။

လို၊ မွိုက်လက္ခဏာ ၃-ပါး

- ၁။ လို၊ မွိုက်သီးနှောင်၊ ထားကျုံးလွဲ တဟောင်တောင်း။
- ၂။ ဒေါ၊ ငေါင်းလွဲ တဟောင်တောင်း။
- ၃။ ထားမာလွဲ တဟောင်တောင်း။

သူတော့ကောင်းလက္ခဏာ ၃-ပါး

- ၁။ သူတော့ကောင်းသီးနှောင်၊ ထားကျုံးလွဲဟောင်။
- ၂။ ငေါင်းဟောင်လွဲဒေါ။
- ၃။ ထားမာလွဲမွိုးသွ။

ပူဖောင်းထွိုက်ပုဂ္ဂိုလ် ၁၁-ပါး

- ၁။ ဘုရား ၂။ သင်္ဃာ ၃။ ဆရာ ၄။ မွိုး ၅။ ဖာ
၆။ ဖီ ၇။ ဖူ ၈။ ဝေးခို ၉။ ဝေးမူး ၁၀။ လို၊ သက်တန်
သိက္ခာတန် ဂုဏ်တန် ၁၁။ ဝါ၊ ခို။

ထာပူဇော် ၂-မျိုး

၁။ အာမိသပူဇာ - ပူဇော်တွင်း၊ ဝတ္ထုပစ္စေ၊။

၂။ ဓမ္မပူဇာ - ပူဇော်တွင်း၊ တရား၊။

(သတ္တိဂုဗ္ဗ) မီးကျွက်လှို၊မြိုက် ထွာလှို၊မြိုက်၊

လှို၊မြိုက်အံ့တို့၊မြိုက် ထွာလှို၊မြိုက်။

(ဝိသတိနိပါတ် - သတ္တိဂုဗ္ဗဇာတ်)

အိုးစခါ ထာ၊ခြာတန်ကို ညှိုးမွူးလောင်း ဝါးကီးဖုံးနောင်၊
အံ့ခိုး အောင်ရောင်းညှိုးလွှာဝင်၊ဖုံးသွ။ တွိုးတနီ၊နောင်၊ တလီ၊ဝမ်း၊
ကထင်းသတ်လွှာဝင် အဆွဉ်းကစဒေါ၊ဒါ၊ ဝါးကီးတဖူးဝေးသီး
နောင်၊ ပါလွေ၊ခန်းဒျား တလီ၊ဝမ်း၊တန်အကို တဖူးဝေးနီဟေးယို
ဖြတ်၊ဖြယ်ထိုးဖားခန်းဝင်၊ တဟေးတထွောင်းထွောင်းနောင်၊သွ။

တဟေးနောင်၊ လင်ထွဲတနု၊သော့ခန်း သျှင်းရသော့၊ ကျောင်း၊
ကိုနု၊သွ။ သျှင်းရသော့၊လဲခါ တွမ်ထူးလွှားခန်းဝင် ဟဲ့ခန်းတွမ်း
အမည်၊ “ ပုပ္ဖကသုဝ ” နှိုင်းယိုသွ။

ဝါးကီးပေး ခတဟေးနောင်၊တင်ခါ လွေထွဲပတာသော့ခန်း
လှို၊မြိုက်သီးဒုံကိုသွ။ လှို၊မြိုက်တဲ့ တွမ်ထူးလွှားခန်းဝင် ဟဲ့ခန်းတွမ်း
အမည်၊ “ သတ္တိဂုဗ္ဗ ” နှိုင်းယိုသွ။

ပဉ္စာလခွန်ဟော်ခံ၊ ပါတွမ်းသေလောသား ထန်းလဲးလွေ၊
 ထာ၊ခြာ ဖျော်ပတာတို့လွေခန်း လို၊မြိုက်သီးခုံသောင် ထီခြောင်
 ထျ၊နောင်၊သွ။ ပဉ္စာလ ခွန်ဟော်ခံ၊နောင်၊လဲ လူးထင်းခန်းထီ၊
 လူးထီကထင်းထွ၊တင် အမျိုးယံကပြေး အုံပဆား မိန်းတလွာ၊ခန်း
 ထာ၊ မဲ့မိန်းအိုးထင်းခန်းနပ်၊သွ။

နောင်၊မ၊ လို၊မြိုက်သီးနောင်၊လဲ ကထင်းသေ ခွန်ဟော်ခံ၊
 ဖျော်လွှတ်တင် ငမ်းလွဝင်၊ ပငါပရာ၊ ဖင်းအုံနှီးလို့ခန်း ထာဖုံးသွ။
 ခုံကိုနောင်၊ အောင်းကဲ့ခန်းရွမ်၊ ခုံပေါသား နှိုင်းယိုသွ။

“ လွေ၊မာ၊သီထိုခန်း ခွန်ဟော်ခံ၊သူ၊လဲင်း၊ ဗွောင်းအဆင်၊
 လွအကွဉ်၊ တွမ်းအခြိုင်းအခြို၊ ထူးထိုခန်းလို့လို့ အွဉ်းတခြို၊ ဒို့၊ဗျဉ်း
 ခါ၊တွမ်း သိန်းလားဝါးဈ၊နောင်၊သနဲ့ ” ရှို၊နှိုင်းနောင်၊၊ ခုံပေါသား
 နောင်၊ “ ခွန်ဟော်ခံ၊ဒျား မာ၊ဒါးတောင်း ” ဒေါ၊ခန်း နှိုင်းနောင်၊သွ။
 သတ္တိဂုဗ္ဗ ဝါးကီးလဲတရူ၊တင်း တနားတောင်း “ နာ၊က ပွိုင်းလဲင်း
 ပွိုင်းရောင်၊နောင်၊ မွန်၊ဒျားတွမ်းဒေါင် အောင်းဟားဒျားထာ၊ ”
 ဟွိုက်၊ဟက်ချာစွဉ်း ခုံပေါသားနှိုင်းနောင်၊သွ။

ပဉ္စာလခွန်ဟော်ခံ၊ ကထင်းဟွိုန်ငေါင်းနှိုင်းယိုတင် ယိုကိုခြာ
 နောင်၊ ဖေ၊ကင်၊တောင်း ရန်းသူ၊အောင်းအုံညညထင်း တထွာ

တောင်း၊ ထွင်းခန်း သေလောသား ဝါးလွေခန်းမျှင်မျှင်နောင်သွေ။

သတ္တိဂုဗ္ဗ ဝါးကီးမျှက်နောင်၊ ကျောင်းချာ ကျောင်းငါ
တအံ့စွာတောင်းခွါမိထား၊ ကျောင်းထွေး၊ ကျောင်းကွင်း ကျောင်းနပ်
ကျောင်းထင်၊ သိန်းတပင်ထွေတပင်၊ ဖြောင်းလဲ တဟွေး ဟွေး
တဟားဟား၊ “ လွှဲလဲလဲ လေးလဲလဲ - ပဉ္စာလ ခွန်ဟော်ခံ၊
ထန်းလဲလဲသွေ။ ထူးတွမ်းခြီး ခလဲလဲ၊ ထူးတွမ်းပင် ထောင်းလွှဲ
လဲလဲ၊ အွင်းလွှဲမျှန်းတောင်းခွါမိ အသက်လဲလဲ ” အောင်းခြောက်စွင်း
အငေါင်းခန်းနပ်သွေ။

(ပုဗ္ဗကသူဝ) သူတောင်းမီးပေါင်၊ သူတောင်းကောင်၊
သူရောင်မီးပေါ်၊ ထွာသူတောင်း။

ပဉ္စာလခွန်ဟော်ခံ၊ ကထင်းလွေလဲလဲငါငါ ဖျော်ပတာ
တိုးလွေခန်း သျှင်းရသွေကျောင်းနပ်သွေ။ သျှင်းရသွေ ကလွေးခါ၊
ဒါ၊ “ ပုဗ္ဗကသူဝ ” ဝါးကီးနပ်တင်ခါ ငေါင်းလဲ ကအာ ငါလဲကအီး၊
တရီးကျောင်းထေလွေခန်း ပဉ္စာလခွန်ဟော်ခံသီးထူး ကျိုးဆွမ်း
(စွေးတက်ဆွမ်း) ဒေါ၊ရီဆွမ်း ဒေါ၊တေးဆွမ်း ယဉ်းယဉ်းကေး
ကေး၊ ဣန္ဒြေဟောင်ဟောင် အုံမွန်း အုံကွံဆွမ်းခန်း ပဉ္စာလ
ခွန်ဟော်ခံ၊ နောင်သွေ။

ဝါးကီး တဖူးဝေး နီဟးနောင်၊ တိရစ္ဆာန်နဲ့နဲ့ဝင်း၊ စွဉ်းလဲ
 “သတ္တိဂုဗ္ဗ” ဝါးကီးနောင်၊ ကွပ်ပွိုးတွေ့၊ ထဲသော့၊ လို၊ မွိုက်စူကို
 တင် အံညီ၊ လို၊ မွိုက် ကွိုက်၊ လို၊ မွိုက် မွိုက်လွဉ်း၊ ဟးစွဉ်းသွ။
 “ပုပ္ဖကသုဝ” ဝါးကီးနောင်၊ လင်၊ ထဲ တနဒျာ၊ သူးတေားကောင်း၊
 သျှင်းရသော့စူကိုတင် အံညီ၊ သူးကောင်း၊ ရောင်၊ ထေ့ သူးတေား
 နောင်၊ မ၊ ထွာဒျာ - “ဝါးကီးသူးတေားကောင်း၊ ” နောင်၊ သွ။

မီးကွိုက်၊ သွ၊ ယို ကွိုက်၊ သွော့ သွ၊ လိမ္မား၊ မီးကို၊ ကွယ်၊
 ဆရာယို ကို၊ ကွယ်၊ သွော့ သူးတေားကောင်း။

x x x x x x x

ဒုတိယ ဂါးထား

၃။ ပတိရူပ ဒေသ ဝါသောစ၊ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ ။
 အတ္တ သမ္မာ ပဏိမိ စ၊ တေ မင်္ဂလာ မုတ္တမံ ။

ဒုတိယ ကဗျာ

၂။ သားယားလျောက်ပတ် - အရပ်အံ့ဟး
 ဘဝရီးခါ - ကုသိုလ်းအာမာ၊
 နမ်းသ၊ နီပါ၊ - ဟောင်ရာ၊ အွဉ်းဟး
 သွံပါ၊ ဟွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလား ။

ဒုတိယဂါးထား (ကဗျာ) မင်္ဂလာဒုံ ၃-ပါး

- ၁။ အံ့ဗား ပတိရူပဒေသ ခင်းလမ်းဟောင်းကို။
- ၂။ ဘဝရီးပန်ချာ ကုသိုလ်းထားဟောင် အောင်းဗား။
- ၃။ နမ်းသနီပါး မားဗားဟောင်ဟောင်။

ပတိရူပဒေသ ခင်းလမ်းဟောင်ကရီးနောင် -

- ၁။ ပရိတ်သတ်လစ်ပါး ကအောင်းဒါးအရပ်။
- ၂။ ဒါးန သီးလ စတင် ကုသိုလ်းတရား ကမားနောင်ဒါး အရပ်။
- ၃။ သားသနား ကလေထွဋ်ကားအရပ်။
- ၄။ မြိုင်းသန့်ရေး ပညားရေးတွမ်း ဖြေစာကူးကားရေးကယိုးဒါး အရပ် စစဉ်းစားယိုဖုံးသွ။
- ⇒ ပတိရူပဒေသ ခင်းလမ်းအံ့ကို မီးအုံသော့ဗားနောင်၊ ထွာ “ပတိရူပဒေသဝါသော စ ” မင်္ဂလာဒုံသွ။
- ⇒ ဘဝရီးပန်ချာ ကုသိုလ်းအာနောင်၊ ထွာ “ ပဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ ” မင်္ဂလာဒုံသွ။
- ⇒ မီးမားဟောင်ဟောင်နမ်း မီးအွဉ်းသ၊ ဟောင်ဟောင် နောင်၊ ထွာ “အတ္တ သမ္မာ ပဏိဓိ စ ” မင်္ဂလာဒုံသွ။

တတိယ ဂါးထာ

- ၃။ ဗဟုသစ္စ သိပ္ပန္န၊ ဝိနယော စ သုသိက္ခိတော ။
သုဘာသိတာ စ ယာဝါစာ၊ တေ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

တတိယ ကဗျာ

- ၃။ ဗဟုသစ္စ - သိပ္ပထာဒါး
ဝိနယ၊နမ်းကျင်၊ - ဟောဝရင်၊သွဉ်ဗား
သာယာ၊ငေါင်းငြါ - နောင်၊ခါဒေါ၊ဗား
လစ်၊ပါ၊ဟွေး - မျတ်မွေး မင်္ဂလာ ။

တတိယ ဂါးထာ (ကဗျာ) မင်္ဂလာ ၄-ပါး

- ၁။ အထီးအဟွိန် ဗဟုသုတ အာဗား ။
အပဲစ်အဲဉ်ထောင်းပညာယို ဒါးဗား။
ဝိနယ၊ကျင်၊ဝွတ်ယို သွဉ်ဗား။
ငေါင်းအိုးငါးသာ ဒေါ၊ဗား။
- ⇒ အဟွိန်အထီး ဗဟုသုတမီးအာနောင်၊ ထွာ “ဗဟုသစ္စ”
မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ အပဲစ်အဲဉ်ထောင်း ထာ၊ဒါးယို မီးဒါးနောင်၊ ထွာ “သိပ္ပန္န”
မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ ဝိနယ၊ကျင်၊ဝွတ်ယို မီးသွဉ်ဗားနောင်၊ ထွာ “ဝိနယော စ
သုသိက္ခိတော” မင်္ဂလာသွ။

⇒ မီးအွဉ်းဒေါ်၊ ငေါင်းအွဉ်းငါးသားနောင်၊ ထွာ “ သုဘာသိတာ သိတာ စ ယာဝါစာ ” မင်္ဂလာသွ။

ငေါင်းအွဉ်းငါးသား ၄- မျို၊

- ၁။ သုဘာသိတဝါစာ - ငေါင်းဟောင်
- ၂။ ဓမ္မဝါစာ - ငေါင်းတရာ၊
- ၃။ ပီယဝါစာ - ငေါင်းရက်
- ၄။ သစ္စဝါစာ - ငေါင်းမဲဉ်း ။

ငေါင်းကျံ၊ ပီးဒေါ်၊ ဆော့ဝင်၊ နား

(သုစာတဇာတ် - ၃၁၅ ၊ ဇာတက ၄-၂)

အွဉ်းစခါ ဘုရားဂေါတမ အလောင်းနောင်၊ အောင်ထွာ ဗာရာဏသီခွန်ဟော်ခံ၊။ ဘုရားလောင်းသီးမွိုးနောင်၊ ဒေါသ တန်ငါးထာ၊ တင် ငေါင်းခွန်းလွဲအာ ငေါင်းကျံ၊ ထံ၊ ငါးထာ၊ သွ။။ ဘုရားလောင်းလွဲ ကအီးဆုမ္မဗျာဒိတ်ယို ထုမ်းနေး တွမ်းအချက် ဥပမာသွ။။

တို့တနီ၊ တင် ဘုရားလောင်းနောင်၊ ဟဲ့၊ ပါခန်းတွမ်း အမွိုး တွမ်း အလို၊ ဖုံးတင် ထန်းလွေ၊ လယ်ခန်း ဥယျာဉ်တေား ကိုနပ်၊ သွ။။ ကထင်းတို့၊ တဖူးလောင်းတင် ဟွန်လွေခန်း ဝါးတံ၊ တျော ဖြိန်၊ ထာ၊ နောင်၊ သွ။။ လို၊ အမျှာ၊ ဖုံး -

နောင်၊ ဒေါ့ရှိုလွှဲခန်း ဝါးတံ၊တျော နှိုင်းယိုသွ။ “ဟိုး ဝါးတံ၊
တျော ဝါးတံ၊တျော ဖြိန်၊ရွှိန်းခွါနော၊ လွ့ဟိုးနီငါးထာ၊နော”
ပေ့နာ၊ဒေါ့ရောင်လွှဲခန်းဝင်၊ ပငါပရားဖိုးနှိုင်းနောင်၊သွ။

ငေါင်းဝါးအိုးငွါသား ဝင်မည့်နား

ကထင်းလွှေငါငါ ကထင်းကာထင်းထင်း ဖျော်တွိုးခန်း ဥယျာဉ်တော့ကိုတင် ဟွိုန်ထင်းခန်း ဝါးကူဝေါင်း ဖြန့်ထား။ လိုအများဖုံးနောင် “ဟိုး- ဝါးကူဝေါင်း ဝါးကူဝေါင်း ဖြန့်ထင်းထင်း လုံးစောင်း အွီးငါးအငေါင်း ဝါးကူဝေါင်း ဖြန့်ထင်းထင်းလုံးစောင်း” ဒေါ့ရောင်လွှာပင်၊ ပင်ပရာနဲ့နောင်သွ။ နောင်မ၊ ဘုရားလောင်၊ နောင် “ မွိုးမွေးဟွေး ဝါးတံ၊တျောနောင်၊ အယောင်ဆင်တရေ၊ ကီလဲ့ ဖြန့်ထားတလေ့တောင်း အငေါင်းတကဲ့ငါးသွ။ ဝါးတံ၊ တျော ကဖြန့်ထားတင်ခါ လိုအများဖုံး ပေးလွှာပင်နား ပင်ပရာနဲ့ ဝင်တမျှဟွိုန်လွှာတောင်းသွ။ ဝါးကူဝေါင်းနောင်၊ အယောင်တမွိုး အလွှီးတကဲ့ရီစဉ်းလဲ့ ကထင်းဖြန့်ထားနောင်၊ အငေါင်းတလေ့ငါး သွ။ ကွပ်နောင်မ၊ နေးတွမ်းထားသေပညားတင် အောင်လိုဒေါ့၊ ဒုား ငေါင်းအွီးငါသား ငေါင်းအများကမျှနားနပ်သွ။

ဘုရားလောင်းကထင်းဒေါ၊ ဖေးသတိ အမျိုးနဲ့ယိုတင်ခါ
 တယ်းစွဉ်းနောင်မာဠိ ကထွာအမျိုးနောင်၊ ငေါင်းကျံထံယို ဒေါ၊
 တောင်းဒွမ်၊ ထားခွန်းလဲ့ တခွန်းတင်းဒွမ်သွ။ ကွပ်နောင်မ၊
 ငေါင်းကျံ၊ ဒေါ၊မျိုးနိုး၊ ငေါင်းခွန်း၊ ငေါင်းတဖျ ဒေါ၊လွှဲမျိုးတောင်း၊
 ဒေါ၊လွှဲဒျားသွေငေါင်းအိုးငွါနိုးနော။

x x x x x x

စတုတ္ထ ဂါးထား

၄။ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာနံ၊ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော ။
 အနာကုလာ စ ကမ္မန္တာ၊ တေ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

စတုတ္ထ ကဗျာ

၄။ မွိုးဖါနီပါ၊ - လွှဲမားထင်းဟား
 ပိုမာသီးယို - မျောက်ထိုထင်းဟား
 တရိန်လွစ်ကင်၊ - ထားရင်ယိုမား
 လစ်ပါးဟွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလား ။

စတုတ္ထဂါးထား (ကဗျာ)ကို မင်္ဂလာတရား ၄-ပါး

၁။ လွှဲမားမွိုး ။
 ၂။ လွှဲမားဖါ ။

၃။ ခိုးမျောက်ပင်းထိုဟား ပိုမာ။

၄။ အနောင်းအသျှက်အဲဉ်ထောင်း ထားမားယို မားဟား။

မင်္ဂလာတရား ထွာပွဲ

⇒ မီးလွှဲ မွိုးဖာနောင်၊ ထွာ “ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာန် ”
မင်္ဂလာသွ။

⇒ မီးခိုးမျောက်ပင်းထိုဟား ပိုမာနောင်၊ ထွာ “ ပုတ္တဒါရဿ
သင်္ဂဟော ” မင်္ဂလာသွ။

⇒ ထားတရိန် အနောင်းအသျှက် အပစ်တအဲဉ်ထောင်း ထားမား
ယို မီးမားနောင်၊ ထွာ “ အနာကုလာ စ ကမ္ဘော ”
မင်္ဂလာသွ။

“ပိုပိုမူးသီးယို ကထွာမွိုးတွမ်းဖါသီးနောင်၊ ပင်းထိုခိုးမျောက်
ဟား” ကရိုးယို ထားမားတကဲ့ယိုရဲခါဟား၊ အွဉ်နယ်ဖေး ဟားထားမား
ဟောင်၊ အွဉ်သွဉ်ဟား ပညား၊ ဖေးဗင်းဟား အဥစ္စာပစ္စေ၊ အချိန်
အရွေးမီးတိုးတင် လက်ထပ်ဆောင်းမင်္ဂလာဖေးဟားနောင်သွ။

ပိုပိုမူးသီး ယံကဒါးညဏ်းပညားနောင်၊ ကထွာမွိုးဖါ သီးယို
အရေတန်ငါးသွ။ မွိုးတွမ်းဖါယို မားဟားဝတ္ထရာကေးကေးသွ။

ပညားဆဲဉ်ထောင်း ကဉ်တဖြောင်း၊

ပညားမဉ်းကင်၊ သွပ်၊ နီရင်၊ -

မဟာဓန သဋ္ဌေပိုသီး မွိုးမိနပ်၊ ပစ္စေဉ္စေားခြွေခြားစွဉ်း ကုဋ္ဌေပေါင်၊ (၄၀) လစ်ဆီသွ။ နီယိုကောင်း ခြွေခြားလဲဉ်း တခွိုင်းယို “ နီပိုနောင်၊ ဉာဏ်းပညားသွဉ်ခရာ၊ တလိုတောင်း ဒွါမ်၊ ထာမာယိုလဲ မာခရာတလိုတောင်းဒွါမ်” ယူးလွနဲဉ်း ယိုသွ။ ထွဉ်းသွဉ်တော့ဒုးခန်း ထာကျူး၊ သွဉ်ငေါင်းတဲက် သွဉ်အဒုံး၊ သွဉ်အအူ စာယိုဖုံးသွ။

တနီတင်ခါ မွိုးမိဝင်၊ နီ ကထင်းသီနုထိုတင် မဟာဓန သဋ္ဌေပိုနပ်၊ ကျိုက်၊ ချားဒေါင်သား ဖိုင်းသား ကွတ်သား၊ အွေဒေါင် တော့ဖိုင်း တော့ကျတ် ဒါးထင်းတောယင်း နဲဉ်းယိုသွ။ ကွဲးလား လားတင်မွ ကွဲးညညတင်ကဉ်၊ မွိုးမိသီး ကအွဉ်းကိုင်ဖေးဒါး ဥစ္စာကုဋ္ဌေပေါင်၊ (၄၀) လစ်ဆီနောင်လဲ ကြိန်းကြင်းလို့ထိုခန်းဒုး နောင်သွ။

တို့နောင်တင်ခါ မဟာဓနသဋ္ဌေပိုနောင်၊ လဲးကွီအံးဟးစွဉ်း ထာ၊ ထွာခန်း ထာကွီအံးသားဘဝနပ်သွ။ မီးထွာနဲဉ်း ဉာဏ်း ပညားကအောင်နောင်၊ မွိုးမိသီးကအွဉ်း ကိုင်ဖေးဒါး ဥစ္စာကုဋ္ဌေ ပေါင်၊ (၄၀) လစ်ဆီယို မာအနီအရင်၊ ကူကားချာငါ ဖြေစာလူး လိုင်း မီးမာနဲဉ်းနောင်နောင်၊ ခြွေခြားထင်းထင်းယင်းသွ။ ဝွေမီး မာ၊ စီပွါရေ၊ ထွာသဋ္ဌေသွ။ ဝွေမီးအားထုတ်တရာ၊ လေ့နောင်၊ အီ မင်ပိုလ်းအခေးခံးသွ။

ကွဲးတွဲ၊ မွိုးမိသီး ရက်ပိုဒါးတောင်း၊ ထွဉ်းသွဉ် -

တောင်း ဉာဏ်ပညာ၊ မွိုးတွမ်းမိသီး ဝတ္တရာ၊တကေးတမ်းတင်
မဟာနေသဌေပိုနောင်၊ လိုဘဝသွမ်းထိုးခန်းနောင်သွ။

**မီးရက်ပို ရက်ဒါးဒါး၊ ထွားနဲင်းသွေ့ အနားထပ်ထီး
သဌေနော။**

အနားထပ်ထီးသဌေအပိုမို မောင်းကာဌနောင်၊ ဘုရား၊ ထူး
လဲ့ တထင်းထေ့တောင်း၊ တရားလဲ့ တနားတောင်း၊ သဃ်းဝေ
ယျာဝစ္စလဲ့ တမားတောင်း၊ အမိ မဉ်းဒေါ့လဲ့ တနားတောင်း။

တို့တနီတင်ခါ အဖာအနားထပ်ထီးသဌေနောင်၊ ထွဉ်းခန်း
အပို မောင်းကာဌနဲင်းယိုသွ။ “ ပိုခိုမောင်းဟွေး - နားမဉ်းထင်း
ကျောင်း၊ နားမဉ်းထင်းနား တရား၊ နား မဉ်းထင်းဆောက်တဲး
သီးလနောင်၊ နီမိဖေးနား ရှဉ်တစွဲး” ဒေါ့ဖေးအပို နဲင်းယိုသွ။
နောင်မ၊ အပိုမောင်းကာဌလဲ့ မဲဉ်လ၊ရှဉ်တင် ထင်းခန်းကျောင်း
ဆောက်တဲးခန်းသီးလသွ။ ကွဲးတွေ့၊ တရားယိုတဲ့ ဝွေတနား
တောင်း၊ ထင်းမိန်းတဲမ်းကျောဒျားထားနောင်သွ။ မွူးကထင်းခမ်း
နောင်၊ တင်ပြန်းသင်ချာ စောင်းစွဲယင်းလံး၊ မွိုးတွမ်းဖာ ကထင်း
ဖေးအံးဒဲဉ်လဲ့ အံးတောင်း တလဲင်းချင်း၊ အဖာကထင်းဖေးခန်း
ရှဉ်တစွဲယိုနောင်မ၊ ကွဲးအံးနောင်သွ။

နောင်မ၊ အဖါလဲ့ ဒေါ့ဖေးထင်းယင်းနိုင်းယို “ ပိုခိုဟွေး-
မွူးရောင်နီ၊နောင်၊ ပိုခိုမင်းထင်းနားတရာ၊ မင်းတောင်ခါ၊ ဒါအံ့လ၊
တပျဉ်နပ်၊ နီဖါဖေးနားရှည်တရိန် ” ရိုးနိုးယိုတင် နောင်မ၊ အပိုခို
မောင်းကာလလဲ့ မွူးကထင်းရောင်တင် ထင်းခန်းကျောင်းဘုရား
ထျ၊ ထင်းနားတရာ၊ “ မင်းမတ်တောင်လဲဉ်း တပျဉ်လဲ့ ဖင်းသင်း
တွမ် ” ယူးနိုင်းနောင်သွ။ နောင်မ၊ ကွဲးနားနားတရာ၊ သဖေါ်၊
ကထင်းဗွောင်တင် ထွာခန်း “ သောတာပန်း ” နောင်သွ။

အနားထပ်ဏ်း သဋ္ဌေတန် ကခီးမျောက်ပင်းထိုဒါ၊ အပိုယို
အဟောင်သွတ်သွ။

(ဓမ္မပဒ ၉ ၂၁- ၂၃)

ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟောကို သင်္ဂဟ ၄-လစ်ပါ၊

၁။ ဒါနသင်္ဂဟ - ခီးမျောက်ပင်းထိုတွမ်း ဥစ္စားပစ္စေ။

၂။ ပေယျာဝစ္စသင်္ဂဟ - ခီးမျောက်ပင်းထိုတွမ်း ငေါင်းရက်။

၃။ အတ္တစရိယသင်္ဂဟ - ခီးမျောက်ပင်းထိုတွမ်း အကျိုးစီးပွား
အကျင်း။

၄။ သမာနတ္တတာသင်္ဂဟ - ခီးမျောက်ပင်းထို ပွိုန်ပီရွမ်းနီနမ်း။

ပဉ္စမ ဂါးထား

- ၅။ ဒါနဉ္စ ဓမ္မစရိယာ စ၊ ဉာတကာနဉ္စ သင်္ဂဟော ။
အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္မာနိ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

ပဉ္စမ ကဗျာ

- ၅။ ဒါနလုံမာ၊ - တရားကျင့်မား
စွိုးစွိုးဖူးဝေး - ထောက်ဖေးဥစ္စာ
အပင်လွှဲဒါး - ထာမာ မာမား
လစ်ပါးဟွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလာ ။

ပဉ္စမဂါးထား (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၄-ပါး

- ၁။ လူတန်း စားဝ ဖေးခင်းမား။
၂။ နီနမ်းလောင်းကီ သုစရက်တရား ယံကထွာ ကျင့်မား။
၃။ ဖူးဝေးစွိုးစွိုးသီးယို ခီးမျောက်ပင်းထိုမား။
၄။ အပင်အညိုထောင်း ထာမာယို မာမား။

မင်္ဂလာတရား ထွာပွဲ

- ⇒ လိုကလူတန်း ဒါန လို ကစားဝ ဖေးခင်းဒါးနောင်၊
ထွာ “ ဒါနဉ္စ ” မင်္ဂလာသွ။
⇒ သုစရက်တရား ကကျင့်မားလိုနောင်၊
ထွာ “ဓမ္မစရိယာ ” မင်္ဂလာသွ။

- ⇒ လိုကဆီးမျောက်ပင်းထိုဒါး ဖူးဝေးစွိုးခွို၊နောင်၊
ထွာ “ ဉာတကာနဉ္စ သင်္ဂဟော ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ အပဲစ်ကလွစ်ဒါး ထာ၊မာ၊ဖိုးယို မီးမာ၊နောင်၊
ထွာ “ အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္ဘာနိ ” မင်္ဂလာသွ။

x x x x x x x

ဆဋ္ဌမ ဂါးထား

- ၆။ အာရတီ ဝိရတီ ပါပါ၊ မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော ။
အပ္ပမာဒေါ စ ဓမ္မေသု၊ တေ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

ဆဋ္ဌမ ကဗျာ

- ၆။ ဟောင်တောင်းထာ၊မာ - သျှောင်းညာ၊ပယ်းခွါး
အွ၊မြိုန်းတောင်းနဲ - ဒေါင်စဲးသူရား
အွဉ်းဖိန်၊မြိုန်းတောင်း - ထာ၊ဟောင်တရား
သွံပါ၊ဟေး - မျတ်မွေး မင်္ဂလာ ။

ဆဋ္ဌမဂါးထား (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၃-ပါး

- ၁။ တဟောင်တောင်း ထာ၊မာ၊ဖိုးယို သျှောင်းညာ၊ညာ၊ဗား။
၂။ အွ၊ဗားတင်းဒေါင်။
၃။ အွဉ်းဖိန်၊ဗားတောင်း ကုသိုလ်းတရား။

- ⇒ တဟောင်းတောင်း ထာမာဖုံးယို မီးသျှောင်ညှာညှာထိုး
နောင်၊ ထွာ “ အာရတီ ဝိရတီ ပါပါ ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ မီးအွှေတောင်းဒေါင်နောင် - ထွာ “ မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော ”
မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ မီးအွှေတောင်းတဖိန်တောင်း ကုသိုလ်တရာနောင်၊ ထွာ “ အပ္ပမာ
ဒေါ စ ဓမ္မသု ” မင်္ဂလာသွ။

အာရတီ တွမ်း ဝိရတီ ကွားဝင်ပွဲ

- ၁။ သျှောင်တွမ်းသနောင်၊ အာရတီ။
- ၂။ သျှောင်တွမ်း နမ်း ဖြောင်းနောင်၊ ဝိရတီ။

× × × × × × ×

သတ္တမဂါးထား

- ၇။ ဂါရဝေါ စ နိဝါတော စ၊ သန္တုဋ္ဌိ စ ကတညုတာ ။
ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

သတ္တမ ကဗျာ

- ၇။ ရိုးသေးဟေးလဲ့ - မာန်ထဲဖွိုးဟေး
တိုးသေးမာဖူး - ကေးဇူးသေဟေး
ခွိုက်ခါးခွိုက်ခါး - နားဟေးတရာ၊
ငတ်ပါးဟွေး - မျတ်မွေး မင်္ဂလာ ။

သတ္တမဂါးထား (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၅-ပါး

- ၁။ ရိုးသေးဟား ပုဂ္ဂိုလ်းသက်တန် သိက္ခာတန် ဂုဏ်တန်။
- ၂။ အဦးလင်၊ ဖွိုးဟား မားန။
- ၃။ ကလေးသမျှ တွိုးသားဟား။
- ၄။ သေဟား ဝင်းကေးဇူး။
- ၅။ ခွဲကပ်ခါး ခွဲကပ်ခါး နားဟားတရား။

မင်္ဂလာတရား ထွာပွဲ

- ⇒ မီးရိုးသေးဟားပုဂ္ဂိုလ်းတန် သိက္ခာတန် ဂုဏ်တန်သီး နောင်၊ ထွာ “ ဂါရဝေါ စ ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ မားန မီးတတန်တောင်း၊ သူဖြိုး မီးတထိုတောင်းနပ်၊ ထွာ “ နိဝါတော စ ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ ကလေးသမျှ မီးတွိုးသားယိုးယိုးနောင်၊ ထွာ “ သန္တုဋ္ဌိစ ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ မီးသေ ဝင်းကေးဇူးနောင် - ထွာ “ ကတညုတာ ” မင်္ဂလာသွ။

ရိုးသေးထွိုက်ဟား ပုဂ္ဂိုလ်းဖုံးနောင်-

- ၁။ ဘုရား ၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ၃။ သဃ်း
၄။ ဆရာသမား ၅။ မြိုးဖာ ၆။ ဝေးခို ၇။ ဝေးမှုး

x x x x x x

အဌမ ဂါးထား

- ၈။ ခန္တီ စ သောဝစသတာ၊ သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ ။
ကာလေန ဓမ္မ သာကတ္ထ၊ တေ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

အဌမ ကဗျာ

- ၈။ ယှိုင်းယောသဃ်းခံး - နားခံးယိုမား
ဗွေးရဟန်းသီး - ယံထီးမော့ဟား
ခွိုက်ခါးနောင်ဟွေး - ဆွေ့နွေ့တရား
လစ်ပါးဟွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလား ။

အဌမဂါးထား (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၄-ပါး

- ၁။ ယှိုင်းယောသဃ်းခံးဟား။
၂။ နားငေါင်းယိုမားဟား။
၃။ ရဟန်းသီးယို ယံထီးမော့ဟား။
၄။ ခွိုက်ခါးတင်ခါ ဆွေ့နွေ့ရီရွှင်ဟားတရား။

မင်္ဂလာဒုံတရား၊ ထွားပွဲများ

- ⇒ ထားယွန်းသောသယ်ခံ၊ ကတန်ဒါးလှို၊နောင်၊ ထွား
“ခန္တီစ”မင်္ဂလာဒုံသွား။
- ⇒ သွဉ်သင်ဆွဲ၊မ၊ ကနားငေါင်းယို၊ဒါး လှို၊နောင်၊ ထွား
“သောဝစသတ” မင်္ဂလာဒုံသွား။
- ⇒ မီးခွဲးဟားရဟန်၊ မီးမော့ဟားရဟန်၊ မီးထီးဟား ရဟန်၊
နောင်၊ ထွား “သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ” မင်္ဂလာဒုံသွား။
- ⇒ ခွဲက်ခါး ကဆွေ၊နွေ၊ဟားလွဝင်၊တရားနောင်၊ - ထွား
“ကလေန ဓမ္မသာကတ္ထာ” မင်္ဂလာဒုံသွား။

x x x x x x x

နဝမ ဂါးထား

၉။ တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ အရိယသစ္စာန ဒဿနံ ။
နိဗ္ဗာန သစ္စိကိရိယာ စ၊ တေ မင်္ဂလာ မုတ္တမံ ။

နဝမ ကဗျာ

၉။	ခြေ၊ခြိန်းကျင်၊သတ်-	ကျင်၊မျတ်ကျင်၊ဟား
	သစ္စာလစ်၊ပါ၊ -	သေငါးထီးဟား
	နိဗ္ဗာန်ခမ်းသူ၊ -	တို့၊ရှုလ၊ဟား
	လစ်၊ပါ၊ဟေး -	မျတ်မွေး မင်္ဂလာ ။

နဝမဂါထာ (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၄-ပါး

- ၁။ ကျင်ဗားခြိန်းခြိန်း။
- ၂။ ကျင်ဗားအကျင်မျှတ်။
- ၃။ ထီးသေဗား သစ္စာ။
- ၄။ မျက်မောက် လဗားနိဗ္ဗာန်။

မင်္ဂလာတရား ထွာပွဲ

- ⇒ အကံ အကျင် ကခြိန်းဒါး ပုဂ္ဂိုလ်းနောင် - ထွာ “တပေါစ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ မေးထုန်းအကျင်ယို တကျင်တောင်းတင် အကျင်ဟောင် အကျင်မျှတ် ကကျင်ဒါး ပုဂ္ဂိုလ်းနောင် - ထွာ “ဗြဟ္မစရိယဉ္စ” မင်္ဂလာသွ။
- ⇒ သစ္စာလစ်ပါး ကထီးသေဗား ပုဂ္ဂိုလ်းနောင် - ထွာ “နိဗ္ဗာန သစ္စိကိရိယာ စ ” မင်္ဂလာသွ။

“တပ အကျင်” ကရိုးနောင် - စက္ခု သောတ စတင် ဒွါရ ၆-ပါးကို လောဘ ဒေါသ ယံကထွာဗားမြှိုန်းတမ်းတင် နှေးတွမ်းသတိတရား ကထွားမတ် အားထုတ်ဒါး အကျင်နောင်သွ။

ကထွား မတ်ကျင်ဖွံ့နှောင့်

- * မင်းထီးလဲ “ ထီးသွ။ ထီးသွ။ ”
- * မင်းဟိန်လဲ “ ဟိန်သွ။ ဟိန်သွ။ ”
- * မင်းခွိမ်လဲ “ ခွိမ်သွ။ ခွိမ်သွ။ ”
- * မင်းအံလဲ “ အံသွ။ အံသွ။ ”
- * မင်းခွောင်းလဲ “ ခွောင်းသွ။ ခွောင်းသွ။ ” (ခွိုင်း)
- * မင်းယူးလဲ “ ယူးသွ။ ယူးသွ။ ” ကျင်နောင်းနှောင့်သွ။

“ ဗြဟ္မစရိယ အကျင် ” ကရိုးနှောင့် ကံမေးထုန်းတင်
ကအားထုတ်ဒါး အကျင်မျတ်ဖုံးနှောင့်သွ။

(အရိယ) သစ္စာ ၄-ပါး

- ၁။ ဒုက္ခသစ္စာ - ဆင်ရယ်မဲဦး။
- ၂။ သမုဒယသစ္စာ - ဆင်ရယ်ကထွာအီ အကျောင်မဲဦး။
- ၃။ နိရောဓသစ္စာ - ဆင်ရယ်ဖေ့ငြိမ် ခင်းလမ်းကိုသူ၊
တို့အီအကျောင် အကျင်မဲဦး။

ဒဿ ဂါးထာ

- ၁၀။ ဖုဋ္ဌဿ လောက ဓမ္မဟိ၊ စိတ္တံ ယဿ န ကမ္မတိ ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ဇေတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

ဒသမကဗျာ

- ၁၀။ လောကဝံးနဲ့ - မီးခွဲးမော့ဟး
 သ၊ဖြိုးစွ၊ဖြိုး - သီးသွိုးမွှိုန်းထာ၊
 သောကခြူးခြီး - ဖေရီးကင်ညာ၊
 လစ်ပါ၊ဟွေး - မျတ်မွေးမင်္ဂလား ။

ဒသမဂါထာ (ကဗျာ) ကို မင်္ဂလာတရား ၄-ပါး

- ၁။ လောကဝံးတရားယို မီးခွဲးမီးကျိုး မီးမော့လွဉ်နောင်၊
 သ၊ဝ၊သီးသွိုးဟးမွှိုန်းတောင်း။
 ၂။ သောကစိုးရိန်းဟးမွှိုန်းတောင်း။
 ၃။ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ခြူးခြီး ထွာဟးမွှိုန်းတောင်း။
 ၄။ ထာ၊ငမ်းဘေးရန်၊ ထွာဟးမွှိုန်းတောင်း။

မင်္ဂလာတရား ထွာပွဲး

- ⇒ လောကဝံးတရားယို မီးခွဲး မီးကျိုး မီးမော့လွဉ်တင်ခါ
 ထာ၊သ၊ဝ၊သီးသွိုး မီးအဲဉ်ထင်းနပ်၊ ထွာ “န ကမ္မတိ”
 မင်္ဂလားသွ။ တနယ်၊ ထွာ “ ဗုဒ္ဓဿ လောက
 ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ယဿ န ကမ္မတိ ” မင်္ဂလားသွ။
 ⇒ ထာ၊သောကစိုးရိန်း ထာ၊နန်းခီမု မီးအဲဉ်ထောင်းနပ်၊
 ထွာ “အသောကံ ” မင်္ဂလားသွ။

- ⇒ ရာဂ ဒေါသ မောဟခြင်း၊ မီးအိုင်ထောင်းနောင်၊
ထွာ “ ဝိရဇံ ” မင်္ဂလာသွေ။
- ⇒ ထာ၊ ငမ်းဖေ၊ ရန်၊ မီးအိုင်ထောင်းနောင်၊ ထွာ “ ခေမံ ”
မင်္ဂလာသွေ။

လောကဓံတရား ၈-ပါး

- ၁။ လာဘ - လုပ်သပ္ပကာ၊ လှိုင်းကျိန်၊ မူ။
- ၂။ အလာဘ - လုပ်သပ္ပကာ၊ ဆွေ၊ ခြေ၊ မူ။
- ၃။ ယသ - ချွေးရံ၊ သွင်းသဲ၊ လှိုင်းအာ၊ မူ။
- ၄။ အယသ - ချွေးရံ၊ သွင်းသဲ၊ ဆွေ၊ ခြေ၊ မူ။
- ၅။ နိန္ဒာ - ကဲ့ရဲ့သဲ၊ သွမ်း၊ မူ။
- ၆။ ပသံသာ - ခီးယော်၊ အံ့၊ ဖြား၊ မူ။
- ၇။ သုခ - ချုံ၊ သား၊ မူ။
- ၈။ ဒုက္ခ - ဆင်၊ ရယ်၊ မူ။
- “အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ ” ပါဠိပုဒ်ကို ကပါဒါး ခေမံ အလ၊
ဖေ၊ ရန်၊ ဖုံး၊ နောင်၊ -
- ၁။ ဇာတိ - ကအုံဟားဒါး၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဖေ၊
- ၂။ ဇရာ - ထာ၊ ဖြား၊ ဖေ၊
- ၃။ ဗျာဓိ - အအိ၊ အဆာ၊ ဖေ၊
- ၄။ မရဏ - ထာ၊ သီ၊ ထာ၊ မား၊ ဖေ၊

နိဂုံးဂါးထား

၁၁။ တောဒိတာနိ ကတွာန၊ သဗ္ဗတ္ထ မပရာဇိတာ ။
သဗ္ဗတ္ထ သောတ္ထိ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ တေသံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ ။

နိဂုံးကဗျာ

မင်္ဂလာဒုံနော	—	ပွိုးစောသွဉ်ဗား
ခွိုင်းကားလို့လို့	—	နွောင်လို့အောင်ချား
ချုံ့သားကိုဆူ	—	ဖျော်စူးသေးချား
“သွံသွစ်” ဟွေး	—	မျတ်မွေးမင်္ဂလာ ။ ။

ယဉ်းငဲးရေဘားသား သွဉ်ခန့်တား
မင်္ဂလာ ၃၈-ပါး ထွဲလဲဉ်းသွ။

* * * * *

သွပ်ပွတ်ဆွဲင်

“ဝိန့် သာဝတ္ထိ” ကရိုးနောင်၊ ခွိုင်းကား လိုခမ်းလောက
အသွံ့အဆောင်းဖုံးယို အောင်ပွေစွဲလင်း လို့ဟင်ငါးနောင်မ၊
ဟဲ့ဗား “ ဝိန့်သာဝတ္ထိ ” သွ။

အနာထပဏ်း” ကရိုးနင်၊ လိုအားကျိုးရား တအဲဉ်ထောင်း
ပုဂ္ဂိုလ်းစားယို နေးတွမ်းစေးတနား လွှဲးစားဂဒါးတဲင် ဟဲ့ဗား “
အနာထပဏ်း ” သွ။

ငေါင်းရီလွှားခဏ်း

(က)

- ၁။ ဝွေသီးလောင်း လဖုံးယို အထွာ တမဲ့င်မင်္ဂလာဒုံ
အွဉ်းနယ်ဖေး ပငါပရာလဲင်း။
(က) လိုကအုံဗား မရွှီမအရပ် ဝိန်တန်ကို
(ခ) လို ငေါင်းချော်ပနဲဉ်း (ဂ) လိုလွှားမွိုးဖာ
(ဃ) လိုလူးတန်အာထာ (င) လိုသေဝင်ကောဇူ
(စ) လိုထာသယ်ခံးတန် (ဆ) လိုနားငေါင်းနားငါ
(ဇ) လိုဖဉ်းတွမ်းရဟန် (ဈ) လိုအကံ အကျင်ခြိန်း
(ည) လိုပါမီးအံးဖြားလဲ သတရေတောင်း။
- ၂။ လိုဖုံး ဆလယိုနောင် မင်္ဂလာဒုံတမဲ့င် ကဲ့ထိုဟောင်း
တဲမ်းနယ်ဖေး မဲဉ်းမဲဉ်းလဲင်း။
(က) လိုဗဟုသုတဆော့ခြာ (ခ) လိုငေါင်းခွန်းအာ
(ဂ) လိုစေ လိုတအီ (ဃ) လိုတသေတင်း ကုသိုလ်း
တရာ (င) လိုသုဖြိုးထို (စ) လိုတသေဒါးတောင်း
ဝင်ကောဇူ (ဆ) လိုလွှားနားတရာ (ဇ) လိုသုဒေါင်း
(ဈ) လိုဒေါသွဉ်ယပ် (ည) လိုဝင်အုပ်တင် လွှားပ
ယွမ်း၊ ဝင်မီးသွဉ်တင် လွှားတကိုင် (ဋ) လိုဝင်မီးအံးဖြား
တင် တဲ့၊ ဝင်မီးကဲ့ရဲ့တင် သုဆာ။

၃။ မင်္ဂလာဒုံတရား၊ အောင်ချိုင်းမိုင်၊ပါးဟောင်း ယီးနယ်တွင်း
ပါဠိတင် ဖြေးနယ်ယံယံလှိုင်း။

(ခ)

၁။ ပထမဂါးထားကို ကပါဒါး သရုပ်ဖုံးယို တွက်နယ်ဖေး
ပဉ်ပါးပါးမြိုင်။

၂။ ပူဖောင်းထွိုက်ငါး ပုဂ္ဂိုလ်းသီးယို ပူဖောင်းဟေးတွင်း ထားမိုင်၊
ဟောင်း တဲမ်းနယ်လှိုင်း။

၃။ ဒုတိယ မင်္ဂလာဒုံကဗျာနောင်၊ တဲမ်းနယ်ဖေးပါမြိုင်။

၄။ တတိယကဗျာပုဒ်ကို ကပါဒါး မင်္ဂလာဒုံဖုံးယို တွက်နယ်
လှိုင်း။

၅။ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော ဂါးထားပါဒကို မင်္ဂလာဒုံလမ်းပါး၊
ကရိုးနောင်၊ တမိုင်၊မိုင်၊ ထေန်နယ်ဖေးထွိုက်တင်၊ အနား ထ
ပိဏ်းသဋ္ဌေတန် ကခီးမျောက်ပင်းထိုဒါး အပိုခို မောင်းကာဠယို
သင်္ဂဟလမ်းပါးကိုနောင်၊ ထွာထားမိုင်၊ သင်္ဂဟယိုလှဲ တဲမ်းနယ်ဖေး
ပါလှိုင်း။

၆။ အာတီတွင်း ဝိရတီနောင်၊ ပွိုင်းလွဝင်၊နိုင်းမိုင်၊ တဲမ်းနယ်
မြိုင်။

၇။ တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ ဂါးထားပါဒကို တပ အကျင်းကရိုး
နောင်၊ အကျင်းနိုင်းမိုင်၊စား၊ ကျင်းပွဲကျင်းနယ်ယိုလှဲ

တံးမံးထေပါ မဲဉ်းမဲဉ်းလဲင်း။

- ၈။ ဖုဋ္ဌဿ လောကဓမ္မဟိ ဂါးထားပါဒကို ကပါဒါး လောကဓမ္မတရားယို တွက်နယ်ဖေး ပဉ်ပါးပါးလဲင်း။
- ၉။ လူလို့သီး ကကျုံးစဲးယူးဒါး မင်္ဂလာတရားယို ညထင်း နိန်းပေါင်၊ ချိုင်းကားမဲ့င်၊ ယီးနယ်တွမ်း အဋ္ဌကထာပါဠိ တင် ယူးစဲင်းစဲင်းချာယင်း သွဉ်ခဏ်ကိုတွော့ တံးမံးနယ်ဖေး မဲဉ်းမဲဉ်းလဲင်း။

x x x x x x x x x

မင်္ဂလာ တောင်၊သေ၊ခရားကဏ္ဍ

- (ရီ) - လူလို့သီး ကကျုံးစဲးလွဒျား မင်္ဂလာတရားနပ်၊ ညလွဉ် နိန်းပေါင်၊ ချိုင်းမဲ့င်ဟောင်း တံးမံးနယ်ထွူတင်၊ ကကျုံးစဲးလွဒါး မင်္ဂလာတရားယို သေဇ္ဇောင်လွနေဝင်ဟောင်း တံးမံးနယ်ပါယင်းမို့င်။
- (ဖြေ) - လူလို့သီး ကကျုံးစဲးလွဒါး မင်္ဂလာတရားယို ညဆွာလွဉ်ခန်း (၁၂) နိန်းသွ။ ကကျုံးစဲးလွဒါး မင်္ဂလာ တရား (၁၂) နိန်းအယံတွင်၊ သေလ၊ဇ္ဇောင်တောင်းဝင်ဖုံးသွ။
- (ရီ) - နီဗ္ဗေဒဘုရား ကဟော်ဖေး မင်္ဂလာတရားယို အဟော်ခမ်းမဲ့င်၊ သတင်သွံ၊ကျောင်မဲ့င်၊ ကျောင်နောင်၊

ပါ၊မဲ့၊ကောဆို့၊ အွဉ်းနယ်တွမ်းသာကောထွူတင် ဖြေးဖေးလဲ့င်း။

(ဖြေး) - နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ဖေး မင်္ဂလာတရာ၊နဝ်၊ ဟော်၊
သာဝတ္ထိခမ်း၊ သတင်၊သွံ၊ ကျောင်း၊ဇေးတဝွန်း၊ ကျောင်း၊
နောင်၊ “အနာထပိဏ်းသဌေ”ဆို၊လူးသွ။

သာကောနောင်၊ - ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတ
ဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။

(ရီ) - နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ဒါ၊ မင်္ဂလာတရာ၊ ပါ၊မဲ့၊ ကော
တောင်၊ပြန်း၊ လွဉ်တောင်၊ပြန်းအချိန်းမဲ့၊ အွဉ်းနယ်ပါ
တွမ်းပါဠိတင် ဖြေးနယ်မွိုင်။

(ဖြေး) - အမဉ်၊တစင်းတောင်း လူ၊ပိုနတ်သာ၊ တဖြာ၊ မူးကျိ၊နာ၊
တိန်းတိန်း၊ လွဉ်တောင်၊ပြန်းသွ။

ပါဠိ - အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တယ
ရတ္တိယာ။

(ရီ) - နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ဖေး မင်္ဂလာတရာ၊ယို ဟော်၊
အချိန်းမဲ့၊ဟောင်း တမ်းဖေးလဲ့င်း။

(ဖြေး) - နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ဖေး မင်္ဂလာတရာ၊နောင်၊
မူးကျိ၊နာ၊တိန်းတိန်း၊ အချိန်းသွ။

- (ရီ) - ဗွေဘုရားကဟော်၊ မင်္ဂလာဒုံတရားလို ဟော်၊နယ်
ဖေးပါမဲ့။
- (ဖြေး) - ဟော်၊နယ်ဖေး လူ့ပိုနတ်သားနောင်၊သွ။
- (ရီ) - ဝါးကီးတဖူးဝေးနီဟား ကပါလွေ့လွဉ်၊ တလီ၊ဝစ်၊နပ်၊
အပေးတဟား လွေ့ထဲရပ်မဲ့။ အတန်တဟား လွေ့ထဲ
ရပ်မဲ့၊ ဖြေးဖေးမို့။
- (ဖြေး) - အပေးတဟားနောင်၊ လွေ့ထဲသော့၊ လို၊မို့က်ခုံကို၊
အတန်တဟားနောင်၊ လွေ့ထဲသော့၊ သျှင်းရသော့၊
ကျောင်းကိုသွ။
- (ရီ) - ကထဲသော့၊ဒါ၊ လို၊မို့က်ခုံကိုတွမ်း၊ သျှင်းရသော့၊ ကျောင်း၊
ကို ဟဲ့၊ဖန်တေားအမည်၊နဲ့မဲ့၊ ဖြေးနယ်ထွဲတင် ဂွေ၊သီး
ကဒေါ့၊ဒါ၊ ငေါင်းနောင်၊လဲ့ တမ်းနယ်ပါယင်းလဲ့။
- (ဖြေး) - ကထဲသော့၊ဒါ၊ လို၊မို့က်ခုံကိုနောင်၊ ဟဲ့၊ဖန်တေားဖေး
အမည်၊ ‘သတ္တိဂုဗ္ဗ’၊ ကထဲသော့၊ဒါ၊ သျှင်းရသော့၊ကျောင်း၊
ကိုနောင်၊ ဟဲ့၊ဖန်တေားဖေးအမည်၊ “ပုပ္ဖကသုဝ”။ သတ္တိဂုဗ္ဗ ကဒေါ့၊
ငေါင်းနောင်၊ “လွေ့မာ၊သီထို၊ ခွန်ဟော်ခံ၊သူ၊လဲ့၊ ဗွေအဆင်၊
လွေ့အကွဉ်၊ အမြိုင်းအမြို၊ ထူးထို၊လို၊လို၊ အွဉ်းတမြို့ဒို့၊ဗျဉ်းခါ၊တွမ်း

သိန်းလားဝါးဈေး နောင်လဲင်း” နောင်လဲင်း။

ပုပ္ဖသုဝ ဒေါ်ငေါင်းနောင် “ငေါင်းလဲကအိန္ဒိယ တရားကျောင်း
ထေ့လွေခန်း ကျိုးဆွမ်း ဒေါ်ရီဒေါ်တော့ဆွမ်း ယဉ်းယဉ်းကေး
ကေး ဣန္ဒြေဟောင်ဟောင် အံ့မွန်းအံ့ကုမ်ဆွမ်းခန်း ပဉ္စာလ
ဟော်ခံ” နောင်လဲင်း။

(ရီ) - မင်္ဂလာ(၃၈) ပါ သွဉ်လိတ်ခဏ်ယို သွဉ်ဟူးကျင်ဟူး
တင် လနောင်အကျိုးနဲ့မိုင်း အွဉ်းနယ်စံ့မြိုင်။

(ဖြေး) - မီးသွဉ်ဟူး မင်္ဂလာတရားယို အကျိုးနောင် မာရ်းသွံ
ပါယို နောင်လို့နောင်စင် လတို့အိဟူးချ်သားသွ။

(ရီ) - “ကေမန္တ” ပါဠိပိုင်အလ ကလွဉ်ရိုးသေး ရတနာသွံပါ
ဆရာသွာ မိုးဟ တအံ့သင်တင်းခင်းလမ်းနောင်
တမ်းဖေးတမျိုးစီးလဲင်း။

(ဖြေး) - (၁) ဗောလွဉ်ငါး (၂) ညာလွဉ်ငါး
(၃) တလီထျးဖွဲ (၄) ခင်းလမ်းထိုတသွောင်း
(၅) ဆင်တဲတဲ (၆) ဆရာဖွဲ
ခင်းလမ်းယိုဖွဲသွ။

- (ရီ) - “ပူဇာ စ ပူဇေယျာနံ” ပါဠိပိုဒ်အလ၊ ကပူဇော၊
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘ-မျိုး တရာတပါသောတောင်း အကျောင်း၊
တံးနယ်ဖေးမြိုင်။
- (ဖြေ) - ကပူဇောဒါ၊ ဘ-မျိုးနောင်၊ ပူဇောဒါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တံင်
တရာတပါတောင်းသွ။
- (ရီ) - မာထာတဟောင်တောင်း အမင်္ဂလာယို မော့နောင်၊
ဖေလစ်မျိုးနောင်၊ တံးနယ်လှိုင်။
- (ဖြေ) - (၁) အတ္တနုဝါဒ - ဒေါချာဒါ၊ နီနမ်းအပဲစ်။
(၂) ပရာနုဝါဒ - ဝင်လိုအမျာ၊ ကဲ့ရဲ့သွဲသွမ်၊ အပဲစ်။
(၃) ဒဏ္ဍ - မော့ဒါ၊ ခွန်ဖေခွန်တံး။
(၄) ဒုဂ္ဂတိ - ထဲဒါ၊ အပါယ်။
- တောင်သေ - (၁ , ၂ , ၃) ယို ဘဝယိုခါ ခံးဗားသွ။

* * * * *

ငေါင်းကန္တောအိ ရတ္တနာမျှတ်သွံဆူး

ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ၊ ကားယကံး ဝစီးကံး
မနော်ကံး၊ ကံးတန်သွံပါ၊ တပါ၊ပါ၊ယို၊ ခွေသွဉ်းပဲစ်မား၊ မျဉ်း
အောင်းဒါးလဲ၊ ယံထဲ ဟူးလင်း၊ ယံကင်ညာလွစ်၊ ပြစ်၊ပြေ
စေးတနား၊ သဒ္ဓါးစင်ဗွာ၊ စူခါရမ်းပူး၊ ကတူးကီ အွဉ်းဒင်း၊ ဝိုင်းထင်း
ကွီခွင်း၊ တလင်းနီလင်း၊ သွံလင်းထွူတင်၊ ကန္တောရိုးသေး၊ စိန္တေး
ဘုရား၊ တရားသဃာ၊ ရတနာမျှတ် သွံဆူး၊ ဝိုင်းထူးထွူဩ။

ဝိုင်းဗားအကျိုး၊ ကရိုးနောင်ရား၊ လစ်၊ပါအပါယံး၊ သွစ်၊
သွယ်ရပ်ပဲစ်၊ ကပ်တန်သွံတန်၊ ငတ်၊ခန့်၊ ရန်းသူ၊ လစ်၊ဒုပ္ပတ္တိ၊
ကွတ်၊ဆီသူ ရောဂါ၊ မော့ဗားမြိုန်းလာလာ၊ ကင်ညာထွူခါ၊
ထိုးဆွာသက်ခန့်၊ ယောင်ဆင်တရေကျ၊ သုခချ်သား၊ ဗလ
အားသန်၊ ဉာဏ်တန်ထီးသေ၊ ယံဗွေစွမ်းဘဝ၊ ယံလ၊ ထင်းဖျင်၊
ဈာန်တရားမင်္ဂလိလ်၊ ယံတွံးနီဗွာန်၊ မန်းမန်းခွေသွဉ်း၊ ယံကလ၊
ဗား၊ (စောင်း ဘုရားဗွေဩ။)

မီးကန္တောဆရာနောင် - (စောင်းဆရာဗွေဩ။)

မီးကန္တောသဃာနောင် - (စောင်းသဃာဗွေဩ။)

ငါးကိုသီးလတ်ပါ၊

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ
အနုဂ္ဂဟံ ကတ္တာ သီလံ ဒေထ မေ ဘန္တေ ။

(ဒုတိယမ္ပိ - - - -၊ တတိယမ္ပိ - - - -)

အာမ ဘန္တေ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(ရွှစ် သုံ လင်း)

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ
ဂစ္ဆာမိ။

(ဒုတိယမ္ပိ - - - -၊ တတိယမ္ပိ - - - -)

အာမ ဘန္တေ။

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ သုရာ မေရယ မဇ္ဇ ပမာဒ ဌာနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။

သီးလင်္ကာ၊ ပေါးတရာ၊

- ၁။ ဝင်းအသက်ယို မာသီထင်းတောင်း - အုံအောင်း သျှောင်
ကံဒျား သိက္ခာပုဒ်ယို သွဉ်းဆောက်တယ်၊ ဩ။
- ၂။ ဝင်းထာ၊ မြို့ဥစ္စာယို ထူးတခွန်ထင်းတောင်း -
- ၃။ ဝင်းလမ်းသားယို ပဲစ်မားထင်းတောင်း -
- ၄။ ငေါင်းလိန်းလဲဉ်ယို ဒေါ၊ ရိုး(ဖြောင်း)ထင်းတောင်း -
- ၅။ ထာဟောင်ကုသိုလ်း ကတဖိန်အိဒါး ဒေါင်ထီသူးရားယို
အံးအွေထင်းတောင်း -

* * *

အပါ၊ သရုပ်စုံး

- ကပ်သွံပါ၊ ⇨ ၁။ ရောဂန္တရကပ် ၂။ ဒုတ္တိက္ခန္တရကပ်
၃။ သတ္တန္တရကပ်
- အပါယံလင်္ကာပါ၊ ⇨ ၁။ ငါးရဲင် ၂။ တိရစ္ဆာန်း
၃။ ပြိတ္တား ၄။ အသုရကာယံး
- ရန်သူးငတ်ပါ၊ ⇨ ၁။ ထီ ၂။ မေး ၃။ တခွန်၊
၄။ ခွန်မွိုက်ရွိုင်၊ ၅။ ပါးကလွေးထီးဒါးနီ
- ဝိပ္ပတ္တိလင်္ကာပါ၊ ⇨ ၁။ ကာလဝိပ္ပတ္တိ ၂။ ဂတိဝိပ္ပတ္တိ
၃။ ဥပဓိဝိပ္ပတ္တိ ၄။ ပယောဂဝိပ္ပတ္တိ

အရပ်ကွဲင်သွမ်,ထွောင်း

၁။ ငါရဲ့၊ ၂။ တိရစ္ဆာန်၊ ၃။ ပြိတ္တာ၊
 ၄။ ပစ္ဆိမရာဇ်၊ ၅။ အသညသတ်တမ်း၊ အဂ္ဂပမ်း၊
 ၆။ မဲ့နား စတင် ကုဋေကုဋေချို့ယွင်းလို့၊ ၇။ ဘုရား၊
 တပွင့်တောင်းကာလ ၈။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်း။

* * * * *

ဗျဿန (ထာ၊ကိုင်ခြိန်ပျင်း) တရား ၅-ပါး

၁။ ဉာတိဗျဿန - ဆွေးမျိုးစွဲ၊စွဲ၊ဖုံး ကိုင်သွံ့တိန်ထိုး။
 ၂။ ဘောဂဗျဿန - ဥစ္စားပစ္စေ့အမျိုးမျိုး ကိုင်သွံ့တိန်ထိုး။
 ၃။ ရောဂဗျဿန - ရောဂါးနိစ္စကံတင် ကိုင်သွံ့ထိုး။
 ၄။ ဒိဋ္ဌိဗျဿန - နေးထူး ပူးမား မိစ္ဆာထူးယူဒိဋ္ဌိတင်
 ကိုင်သွံ့တိန်ထိုး။
 ၅။ သီလဗျဿန - နမ်းကျင်သိက္ခာ တထိန်တိချာဒါးတောင်း
 တင် ကိုင်သွံ့တိန်ထိုး။

* * * * *

* သွဉ်ခန်းယို *

* ကျောင်းသားစို့၊ သီး နိန့်ကရီးတွာင်၊
ဖြမ်းဝါင်၊ လွောင်းဗူး သွဉ်ထူးကျို၊ စာ၊
စိုမ်းဖြာ၊ ဖြာ၊ မ၊ တို့ဗးယိုခါ
လိတ်တသာနောင်၊ စွမ်းလီလဲဉ်း။

* နောင်၊ မ၊ ယိုခါ
ဆ၊ ငါနားဂါတ် တို့တက်အီတား
မာင်လာလိတ်ယို ကျောင်းသားခိုဗူး
လိုသွဉ်ထူးထင်း မီးဒါးစင်းပါ
ကျို၊ အီးအာသေး အီးယဉ်းကေးလွဉ်
သွဉ်ထူးခန်းသွေ့ ခွန်နာင်၊ ဟွေး။ ။

ပအိုဝ်းလိတ်ချ၊ စာက်၊ ဝိန့်၊ တောင်၊ ကီ၊ ။